

Gemeinsam Äntwert vun der Ministesch fir Landwirtschaft, Ernährung a Wäibau an dem Premierminister op d'parlamentaresch Fro n°4512 vum 21. Juli 2026 vun den honorabelen Deputéierte Liz Braz a Claire Delcourt

Wéi bewäert d'Regierung d'Roll vum Geseems als strategesch Ressource am Kader vun der nationaler Resilienz a Versuergungssécherheet?

Geseems ass e fundamentaalt Produktiounsmëttel an domat vu strategescher Bedeitung fir d'Kontinuitéit vun der landwirtschaftlecher Produktioun an d'Versuergungssécherheet. Am Kader vun der nationaler Resilienzstrategie sollen déi bestoend Ofhängegkeeten, Risiken a Kapazitéiten analyséiert an de Besoin fir eventuell zousätzlech Mesurë bewäert ginn.

Zu Lëtzebuerg gëtt haaptsächlech Geseems vu Kären (dt. Getreide) a Grieser, grad esou wéi Setzgrompere produzéiert a vermaart. Véier Lëtzebuerger an eng däitsch Entreprise schaffen dofir mat ronn 100 Baueren (sg. "Vermehrer") zesummen. Grondsätzlech gëtt d'Produktioun ënner Kontrakt fir Clients aus dem In- an Ausland gemaach. D'Firmen, dorënner zwou landwirtschaftlech Genossenschaften, hunn dat néidegt Spezialequipement a këmmen sech ëm d'Organisatioun vun der Vermehrung, d'Erfaassen, de Stockage an d'Opbereedung vun der Recolte an och ëm de Verkaf. Laut EU-Recht mussen d'Zorten am Gemeinsamen EU-Katalog registréiert sinn. D'Saatgut an d'Setzgrompere mussen offiziell zertifizéiert ginn, fir sécher ze stellen, dass se déi néideg Qualitéit hunn, notament Zortenidentitéit, iwwerdrobar Krankheeten, a beim Saatgut d'Keimfäegkeet an d'Reinheet. Zu Lëtzebuerg ass d'Administration des services techniques de l'agriculture (ASTA) fir d'Zertifizéierung zoustänneg a mécht Feldkontrollen, Inspektiounen bei de Firmen an Analysen am Laboratoire.

Aus wéi enge Grënn gëtt d'Thema Geseems net explizit an der „Stratégie nationale de résilience“ behandelt?

Déi national Resilienzstrategie (SNR) baséiert op enger einfacher Iddi: Krisen trieden ëmmer méi dacks op, ginn ëmmer méi komplex a kënnen Auswierkungen op vill verschidde Beräicher hunn. D'Strategie setzt dofir op eng ganzheetlech Approche, déi op Virsiicht, Präventioun, Virbereedung a koordinéiert Zesummenaarbecht tëscht alle concernéierten Acteure berout.

Am Ëmgang mat Risiken, déi sech ënner dem Afloss vum Klimawandel permanent weiderentwéckelen, gesäit d'Strategie e kontinuéierleche, sektoriwwerschreidende Prozess fir d'Bewäertung vu Risike vir. Dëst erméiglecht et, d'Mesurë fir d'Stärkung vun der Resilienz no Prioritéiten auszewielen an gezielt ëmzesetzen. Dëst erlaabt och, Themen ze berücksichtegen, déi an der SNR net explizitt ervirgehewe ginn, awer trotzdem relevant fir d'Stärkung vun der Resilienz sinn.

Verfüügt Lëtzebuerg aktuell iwwer strategesch Reserven u Geseems?

- Wann jo, fir wéi eng Kulturen a fir wéi eng Dauer?
- Wann nee, ass geplangt, esou Reserven opzebauen?

Lëtzebuerg huet keng national strategesch Reserve vu Geseems. D'Quantitéit vun der nationaler Produktioun sinn den offiziellen Autoritéiten am Detail bekannt, et gëtt awer keng Obligatioun fir d'Produzenten, d'Baueren oder d'Händler, hir Stocken u Geseems a Setzgrompere mat ze deelen.

D'Produktioun an de Stockage lafe vu Joer zu Joer. Besonnesch bei deierem Saatgut, wéi Mais a Raps, ginn nëmme Quantitéite fir eng Saison gelagert. D'Komponente fir Grénglandmëschungen gi fir knapp ee Joer am Viraus akaf. Zu all Moment vum Joer ass Saatgut op Stock, allerdéngs just eng reduzéiert Gamme vun Aarten an Zorten.

Eng laangfristeg Lagerung ass wéinst dem Verloscht vun der Keimfäegkeet an dem Risiko vun engem Schued duerch Insekten oder Nagedéieren nëmme begrenzt méiglech. Setzgrompere kënnen héchstens eng Saison gelagert ginn.

Wéi grouss ass d'Ofhängegkeet vu Lëtzebuerg vum Import vu Geseems, opgedeelt no de wichtegste Kulturen?

Wéi laang kéint d'landwirtschaftlech Produktioun zu Lëtzebuerg ouni Zougang zu importéiertem Geseems oprechterhalen ginn?

Et gëtt zu Lëtzebuerg keng Züchter vu Planzenzorten. Dofir gëtt all d'Material fir d'Vermehrung, dat sougenannte Prebasis- oder Basismaterial, am Ausland bei den Züchter akaf. Dorausser loossen sech, aus rechtlechen an agronomesche Grënn, nëmme eng begrenzt Unzuel vun neie Generatiounen vermehren. Dat europäescht Zorteschutzrecht verbitt, geschützten Zorten ouni d'Erlabnis vum Zorteschutzhaver, meeschtens dem Züchter, ze vermehren an ze vermaarten. D'Vermehrer, respektiv d'Firmen, bezuelen dofir Züchterlizenzen, déi op den zertifizéiert Quantitéite berechent ginn. E Bauer dierf Geseems vu senger eegener Recolte nees aussäen, mee d'Qualitéit an den Ertrag huelen awer no a no of. Bei de Setzgromperen dierfen nëmme zertifizéiert Knolle benotzt ginn, aus phytosanitäre Grënn.

Och wann d'Kulturen zu Lëtzebuerg etabliert sinn, heescht dat net, dass dofir och all d'Geseems hei ka produzéiert ginn. Aus klimateschen, techneschen an agronomesche Grënn kann net bei all Aart déi néideg Qualitéit erreecht ginn, eis Betriber an Entreprisë sinn och net fir all Produktioun ageriicht. Wéinst der grousser Vielfalt vun Aarten an Zorten, an den oft kleng Quantitéite wier dat och net rentabel.

Bei de Käre gëtt Geseems vun alleguer den Aarten, déi hei am Land ugebaut ginn, och hei vermeert. D'produzéiert Quantitéite gi fir d'Ubaufächen zu Lëtzebuerg duer, et gëtt awer och hei e groussen Austausch mat de Nopeschlänner, well net all Zorte vun all Aart hei am Land kënnen produzéiert ginn.

D'Geseems vu Mais a Raps kënn komplett aus dem Ausland, och d'Geseems fir Zwëschefrüchten an déi meescht Grasaarten, déi a Mëschung fir Weeden a Wise verschafft ginn.

Gesäit d'Regierung d'Noutwendegkeet, d'national Kapazitéiten an der Produktioun oder Vermeere vu Geseems ze stäerken?

Am Kader vun der nationaler Resilienzstrategie ginn déi bestoend Produktiouns- a Vermehrungskapazitéiten analyséiert. Op Basis dovun gëtt bewäert, wéi eng Méiglechkeet fir eng Stäerkerung bestinn an ob a wéi enge Beräicher zousätzlech Mesuren néideg a sënnavoll sinn.

Ginn et aktuell Initiativen oder Pläng, fir déi lokal oder regional Geseems-Produktioun auszebauen, bezéiungsweis d'Landwirtschaft beim eegene Geseemsopbau ze ënnerstëtzen, an/oder robust, lokal ugepassten Zorten ze fërderen?

All Joer bréngen d'Züchter Honnerten nei Zorten op de Marché. Ziler si méi Resistenz, méi Klima-Toleranz a méi Ressourceneffizienz. Am Laf vun de Jore konnten esou d'Ertrag an d'Qualitéit staark verbessert ginn, ouni dass méi muss gedüngt oder gesprëtzt ginn. Dat ass de sougenannten „Züchtungsfortschritt“. Net all nei Zorte sinn awer fir eis Buedem- a Klimaverhältnesser gëeegent. Fir

robust an ugepassten Zorte fir eis Bauerebetriber ze fannen, ginn all Joer am ganze Land offiziell Zortever sich ugeluecht a wëssenschaftlech ausgewäert. Verantwortlech sinn d'Administration des Services Techniques de l'Agriculture, de Lycée Technique Agricole, d'Landwirtschaftskammer an d'Institut fir biologesch Landwirtschaft an Agrarökologie. Net nëmmen den Ertrag, mee och d'Krankheitsresistenz an aner agronomesch Critère ginn iwwer mindestens 3 Joer evaluéiert. D'Zorten, déi besser si wéi d'Moyenne vun deenen déi aktuell op der Nationaler Lëscht stinn, ginn agedroen a recommandéiert. D'Bauere kréien detailléiert Zortebeschreibungen mat alle relevanten Informatiounen.

Ass d'Regierung der Meinung, datt d'Disponibilitéit vu Geseems en integralen Deel vun der nationaler Resilienzstrategie soll sinn?

- Wa jo, wéi soll dës konkret ëmgesat ginn?
- Wann nee, firwat net?

D'Actiounen 14 a 15 aus dem drëtten Piler vun der SNR viséieren ganz konkret d'Sécherstellung vun der Liewensmëttelversuergung an d'Kontinuitéit vun der landwirtschaftlecher Produktioun. D'Disponibilitéit vu Geseems als fundamentaalt Produktiounsmëttel gëtt an dësem Kader mat berücksichtegt.

Wéi eng Roll gesäit d'Regierung fir Lëtzebuerg am europäesche Kontext, wat d'Sécherung vu landwirtschaftleche Grondressourcen – dorënner Geseems – ugeet?

D'Saatgutproduktioun konzentréiert sech iwwerall an Europa op bestëmmte Regiounen, wou spezifesch Aarte produzéiert ginn. Aus agronomeschen, logisteschen a kommerzielle Grënn. Dës Spezialiséierung bedeit och, dass e groussen Deel vun der Lëtzebuerger Produktioun vu vir era fir de Verkauf an d'Ausland bestëmmt ass, virun allem de Grassom an d'Setzgromperen, awer och deelweis d'Kären.

D'Zertifizéierung vum Saatgut an de Setzgromperen gëllt a ganz Europa, och vill Drëttstaaten akzeptéieren dëse Qualitéitssystem, esou dass den internationalen Austausch selbstverständlech ass.

D'Grompereproduktioun zu Lëtzebuerg huet ofgehooll. Setzgromperen aus nationaler Produktioun gi gréisstendeels an d'Ausland verkaf, an der lescht sinn et virun allem Zorten déi an eisen Nopeschlänner fir d'Fritteproduktioun bestëmmt sinn. Vu dass et fir vill Länner am Mëttelmierraum, dem Noen Osten a Nordafrika schwierig ass, selwer gutt Setzgromperen ze produzéieren, kafen dës Länner, wou vill lessgromperen produzéiert ginn, d'Setzgromperen an Europa an, dorënner och zu Lëtzebuerg. D'lessgromperen kommen dann deelweis zrëck an Europa.

Lëtzebuerg, den 19. August 2026

(s.) Martine HANSEN

Ministesch fir Landwirtschaft, Ernährung a Wäibau